

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
286/2014	Fylkesrådet	18.11.2014
162/2014	Fylkestinget	01.12.2014

Høring - Innovasjon Norge - endringer i organisasjon

Sammendrag

Innovasjon Norge er et særlovselskap etter lov 2003 -12-19 nr. 130 Lov om Innovasjon Norge. Selskapet er i stor grad organisert etter prinsippene i aksjeloven, men fraviker denne på en del vesentlige punkter.

Utgangspunktet for forslaget til endringer i lov om Innovasjon Norge er at staten ser behov for å effektivisere og avbyråkratisere styring og ledelse av Innovasjon Norge. Det vises her til høringsdokumentet fra Nærings- og Fiskeridepartementet datert 24.oktober 2014.

I høringsforslaget fra Nærings- og fiskeridepartementet er det på dette grunnlaget lagt fram 3 alternative eierkonstellasjoner med tilhørende endringer:

1. Opprettholde Innovasjon Norge som et særlovsselskap og det nåværende eierskapet mellom staten (51 % eier) og fylkeskommunene (49 % eier i fellesskap)
2. Erstatte dagen eierskap med et heleid statlig selskap
3. Erstatte dagens eierskap med et delt eierskap med staten som 51 % eier og 2 fylkeskommuner som eier av de resterende 49 %.

Fylkesrådet foreslår at fylkestinget i Nordland går inn for alternativ 1 og at det solidariske ansvaret erstattes med et begrenset ansvar for den innskutte kapitalen i Innovasjon Norge.

Bakgrunn

24.oktober 2014 la NFD fram høringsforslag knyttet til eierskapet i Innovasjon Norge. Eierskapet mellom staten og fylkeskommunene ble opprettet under forvaltningsreformen fra 2010, og tilrettelagt gjennom Ot.prp.nr 10 (2008-2009) om lov om endringer i forvaltningslovgivningen m.v. Proposisjonen inneholdt forslag til nødvendig lovgrunnlag for å sikre ivaretagelsen av de fleste nye oppgaver som fylkeskommunene skal overta fra 2010, deriblant lov om Innovasjon Norge.

Gjennom Innst. O.nr. 30 (2008-2009) til Odelstinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen ble ny justert lov om Innovasjon Norge iverksatt og det fylkeskommunale eierskapet ble

etablert fra og med 1.1.2010.

Stortingets hensikt med et felles eierskap mellom staten og fylkeskommunene i Innovasjon Norge var å tilrettelegge en eierstruktur som et viktig ledd i gjennomføringen av forvaltningsreformen. Fylkeskommunene fikk i denne reformen et tydeligere ansvar for en samordning av det regionale partnerskapet i næringspolitikken. Eierskap i Innovasjon Norge som det viktigste redskapet i å tilrettelegge for økt verdiskaping nasjonalt og regionalt, var et viktig ledd i å styrke denne samordningsrollen. Felles eierskap skal også legge til rette for en økt desentralisering av oppgaver i Innovasjon Norge til distriktskontorene, noe som er nedfelt i eieravtalen mellom departementet og fylkeskommunene. For fylkeskommunene har dette gitt et bedre verktøy for å utøve sitt ansvar og mandat som regional utvikler, og bidratt til å løfte regionale utviklingsmuligheter opp på nasjonalt nivå. Fylkeskommunens innflytelse er regulert i flere omfattende og grunnleggende dokumenter for eierskap og drift av selskapet.

Stortinget forutsatte også at fylkeskommunene skulle gis mulighet til å utøve et aktivt og likeverdig eierskap. Innflytelse over valg til styret er i denne sammenheng av vesentlig betydning.

Problemstilling

Innovasjon Norge er et særlovselskap etter lov 2003 -12-19 nr. 130 Lov om Innovasjon Norge. Selskapet er i stor grad organisert etter prinsippene i aksjeloven, men fraviker denne på en del vesentlige punkter.

Utgangspunktet for forslaget om endringer i lov om Innovasjon Norge, er at staten ser behov for å effektivisere og avbyråkratisere styring og ledelse av Innovasjon Norge. Det vises her til høringsdokumentet fra Nærings- og Fiskeridepartementet datert 24.oktober 2014.

«Regjeringen foretar en gjennomgang av organiseringen av Innovasjon Norge. Formålet med gjennomgangen er å bidra til å videreutvikle Innovasjon Norge til en mer effektiv virkemiddelaktør som er enklere å forholde seg til for kundene. Denne høringen er resultatet av vurderinger av dagens eierstruktur i selskapet, alternative selskapsformer og hvordan loven videre bør legge rammene for styringen av selskapet og selskapets virksomhet.»

I diskusjonene knyttet til dette er blant annet organisering, selskapsstruktur og eierskap blitt vurdert, noe som framkommer klart i høringsforslaget. Nærings- og Fiskeridepartementet har hatt juridisk bistand fra advokatfirmaet Hjort som har utredet alternativene, disse utredningene (2 deler) følger vedlagt.

I tillegg ønsker departementet å tilrettelegge for bedre rammer for eierstyringen av selskapet. Departementet uttrykker dette slik i høringsdokumentet:

«Departementet foreslår å gjøre enkelte endringer i lov om Innovasjon Norge for å gi bedre rammer for eierstyringen, forvaltningen av selskapet og for utviklingen av Innovasjon Norge som organisasjon. Styret i selskapet bør ha handlingsrom til å innrette kundekontakt, saksbehandling og beslutningssystem til det beste for etablerere, bedrifter, innovasjons- og næringsmiljøer og selskapets måloppnåelse. Det vil være god bruk av samfunnets ressurser at vi i større grad får tatt i bruk den kompetansen som ligger i styret til å forvalte selskapet.»

«God eierstyring er avhengig av at det er klarhet i ansvarsforholdene mellom eier, styre og ledelse. Dette oppnås blant annet

ved å overlate reell beslutningskompetanse til styret når det gjelder innretningen av virksomheten. Dette tilsier fjerning av dagens detaljerte føringer i loven om tilstedeværelse og intern beslutningsstruktur. Samtidig som styrets handlingsrom øker, legges det opp til at selskapet i større grad blir ansvarlig for egne forpliktelser.»

Når det gjelder felles eierskap med fylkeskommunene legger departementet til grunn følgende syn:

«God eierstyring er også avhengig av en kompetent og operativ eieroppfølging og klarhet i eieransvaret. Dagens struktur hvor staten har 51 prosent eierskap og hver av fylkeskommunene og Oslo kommune (heretter kalt fylkeskommunene) eier 2,6 prosent, er en ressurskrevende ramme for den jevnlig eieroppfølgingen. Strukturen betinger mye koordinering mellom eierne og i ytterste konsekvens, behandling i 20 politisk styrte organisasjoner. Uklare ansvarsforhold i eierstyringen og omfattende prosessuelle krav kan gi utfordringer i gjennomføringen av den operative eierforvaltningen»

I høringsforslaget fra Nærings- og fiskeridepartementet er det på dette grunnlaget lagt fram 3 alternative eierkonstellasjoner med tilhørende endringer:

1. Opprettholde Innovasjon Norge som et særlovsselskap og det nåværende eierskapet mellom staten (51 % eier) og fylkeskommunene (49 % eier i fellesskap)
2. Erstatte dagen eierskap med et heleid statlig selskap
3. Erstatte dagens eierskap med et delt eierskap med staten som 51 % eier og 2 fylkeskommuner som eier av de resterende 49 %.

Vurderinger

Fylkeskommunene har, og skal utøve, to klart definerte og adskilte roller overfor Innovasjon Norge:

- Eierrollen
- Oppdragsgiverrollen

Eierrollen er knyttet til eierskapet, og de formelle arenaer dette pålegger fylkeskommunene å delta i, i hovedsak foretaksmøtet og eiermøter. Dette er regulert gjennom lov om Innovasjon Norge, vedtektene og eieravtalen. Fylkeskommunene ivaretar og utøver sitt eierskap gjennom deltakelsen i disse fora, inkl. valg av selskapets hovedstyre. Det er hovedstyret som er eiernes utøvende organ.

Oppdragsrollen er i hovedsak knyttet til den enkelte fylkeskommunes bruk av Innovasjon Norge som forvalter av de regionale midlene over kapittel 13.50 post 60 (og 61) og må ikke blandes med eierskapet. Gjennom oppdragsgiverrollen er deltakelse i årlige møter i Samarbeidsforum som er en møteplass for oppdragsgiverne regulert i eieravtalen. I dette forumet kan fylkeskommunene sammen med de departementene som bruker Innovasjon Norge til forvaltning av virkemidler, diskutere og fremme fremtidige satsinger som tar næringspolitiske hensyn både regionalt og nasjonalt.

Innovasjon Norge er statens og fylkeskommunenes redskap for verdiskaping, og som dette en sentral aktør i det regionale utviklingsarbeidet, og deltar derfor i det regionale partnerskapet. Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler og leder av det regionale partnerskapet

innebærer ansvaret for regionale planer og føringer som også omhandler Innovasjon Norges innretning og prioriteringer på strategisk nivå.

Innovasjon Norge har på samme måte som de øvrige deltakerne i partnerskapet, et samfunnsansvar for å bidra til å realisere regionale utviklingsstrategier som er vedtatt av Fylkestinget. Dette ligger nedfelt i forarbeidene til loven og i selskapets vedtekter som nevnt ovenfor. Innovasjon Norge har derfor et ansvar ut over sin rolle som forvalter av innovasjonsvirkemidler, en rolle med fokus på regional verdiskaping som grunnlag for bosetting i distriktene.

Fylkeskommunenes eierskap i Innovasjon Norge ivaretas gjennom en eiergruppe underlagt fylkesordfører/-rådslederkollegiets arbeidsutvalg. Opprettelsen av eiergruppa har bidratt til en sterk forenkling. Men det er fortsatt et forbedringspotensial i ivaretagelsen av det felles eierskapet både fra statens side og fra fylkeskommunenes side

Til de enkelte punktene i høringsnotatet har fylkesrådet følgende innspill:

Effektivisering av Innovasjon Norge

Det er behov for en gjennomgang av Innovasjon Norge for å vurdere aktuelle tiltak med sikte på en effektivisering av selskapet. Departementet mener at dette er avhengig av god eierstyring og en kompetent og operativ eierstyring. Effektivisering må i denne sammenheng ses langs to akser, både som en generell effektivisering i selskapet (øke andel av tiden som anvendes til kundekontakt) og en mer effektiv distribusjon av selskapets virkemidler. Fylkeskommunene har tidligere spilt inn at det nye mål- og resultatstyringssystemet som er utviklet for Innovasjon Norge, er et egnet virkemiddel til det siste.

En effektivisering av den samlede virkemiddelbruken, herunder Innovasjon Norges virkemidler, bør alltid være gjenstand for vurdering. I denne sammenheng må det fremheves at en helhetlig regional koordinering under ledelse av fylkeskommunen er vesentlig for å oppnå en effektiv og målrettet bruk av de samlede virkemidlene på regionalt nivå. På statlig nivå har departementet i samarbeid med Innovasjon Norge det samme ansvar.

Om effekten av dagens eierskap

Som utgangspunkt for en diskusjon om effekten av dagens eierskap, må det fremheves at eierskapet har styrket mulighetene for en helhetlig regional koordinering med sikte på å oppnå en effektiv og målrettet bruk av de samlede virkemidlene. I tillegg har eierskapet bidratt til å forsterke forholdet mellom fylkeskommunen, som eiere og oppdragsgiver, og Innovasjon Norge både nasjonalt og i de enkelte regioner

Et fortsatt fylkeskommunalt eierskap i Innovasjon Norge er den viktigst bærebjelken for å få til denne koordineringen, blant annet gjennom muligheten for bruk av utvidet egenregi ved kjøp av forvaltningstjenester fra Innovasjon Norge. Dette betyr at fylkeskommunene som eier av Innovasjon Norge kan bruke selskapet til å forvalte virkemidler og gjennomføre prosjekter uten å bruke bestemmelser om konkurranse i anskaffelsesregelverket. Å videreføre Innovasjon Norge som et særlovselskap med dagens eierstruktur (alternativ 1) er derfor viktig. Fylkeskommunene vil i fellesskap vurdere organiseringen av sitt eget eierskap for å effektivisere styringen og dialogen med Nærings- og fiskeridepartementet som den andre

eieren.

En ser liten grunn til å gi dyptgående kommentarer til de enkelte forslagene til eierstrukturen i departementets høringsnotat. Utgangspunktet er at det ikke foreligger noen vesentlige forhold som tilsier en endring i eierstrukturen i Innovasjon Norge. Fylkesrådet har følgende kommentarer til alternativene til dagens eierskap:

- Forslaget med staten som eier sammen med to fylkeskommuner hvor staten eier 51 % og de to fylkeskommunene deler de resterende 49 % synes å være et lite gjennomtenkt forslag. Dette ville i alle fall skape problemer både i forhold til eierskap og ressursbruk. Dette forslaget medfører store koordineringsproblemer mellom de to eierfylkeskommunene og de øvrige. Dette synes mer å være et forslag til å iverksette en debatt om effektivisering mer enn et faktisk forslag.
- Forslaget med staten som eneeier oppfattes på lik linje som et forslag i søken etter effektiviseringsløsninger. Denne endringen i eierskapet vil i seg selv ikke gi effektiviseringsgevinster, men kreve økt ressursbruk regionalt for å få til den nødvendige koordineringen av virkemiddelbruken. Effektiviseringen må en søke i det operative og organisatoriske mer enn i eierskapet. En omlegging til et eierskap med staten som eneeier, vil påvirke fylkeskommunenes nåværende bruk av Innovasjon Norge som forvalter av de regionale utviklingsmidlene (KMD kap. 13.50 post 60.) i negativ retning. Et viktig element ved fylkeskommunenes eierskap, er at dette muliggjør at man kan anvende Innovasjon Norge i forvaltning av virkemidler uten å trekke inn anskaffelsesregelverkets bestemmelser, såkalt utvidet egenregi. Ved en omlegging av eierskapet blir dette umuliggjort uten detaljerte føringer i lovverk og forskrifter. Å fange opp alle eventualiteter i en lovtekst synes uoverkommelig og vil skape ineffektive løsninger i motsetning til å opprettholde dagens eierskap.

Om de regionale styrene

Departementet foreslår at de regionale styrer tas ut av loven, og at Lov om innovasjon Norge justeres som følge av dette. Disse styrene var tiltenkt en viktig funksjon regionalt som fora for strategisk drøfting av innovasjon og virkemiddelbruk siden næringslivet er direkte representert. Utviklingen over tid har imidlertid vist at styret i hovedsak har fokus på enkeltsaker.

Fylkeskommunen har et helhetlig ansvar for den regionale utviklingen og gjennom dette også et samordningsansvar for den regionale virkemiddelbruken. Fylkeskommunen ønsker å videreutvikle denne rollen sammen med regionale partnere. Styrets funksjon som strategisk organ for drøfting av virkemiddelbruk, må koordineres mer opp mot fylkeskommunens samordnende rolle ved etablering av en arena hvor partnerne deltar. Fylkeskommunen vil som leder av det regionale partnerskapet legge til rette for en slik arena.

En endring som fjerner lovfestingen av regionale styrer i lov om Innovasjon Norge, og som resulterer i at disse styrene blir fjernet, må forutsette at hovedstyret i Innovasjon Norge i samarbeid med fylkeskommunene medvirke til etablering av slike arenaer for dialog om regional innretning og prioritering av Innovasjon Norges regionale virksomhet. Ses dette i forhold til fylkeskommunens ansvar for å koordinere og lede det regionale partnerskapet, vil

det skape uklarhet om ansvarsforhold. Sett fra Nordland fylkeskommunes ståsted, er derfor dette forslaget ikke nødvendigvis en effektivisering.

En endring av lovteksten på dette punktet vil neppe ha stort utslag på effektiviseringen av selskapet. Koordineringen opp mot regionale utviklingsstrategier og sammenhengen mellom nasjonale og regionale virkemidler må uansett ivretas. Dette handler mer om hvordan selskapet utnytter de regionale styrene og de fullmakter som legges til denne type styrer. Innovasjon Norge bør derfor gjennomgå styringsinstruksen for å innrette denne mer mot strategisk ledelse av regional virkemiddelbruk i samråd med fylkeskommunene.

Om endring av loven knyttet til solidarisk ansvar

Departementet foreslår endringer i loven som vil avskaffe det solidariske ansvaret og legger opp til et ansvar i tråd med lov om statsforetak/aksjeloven. Dette betyr at ansvaret begrenses til den til enhver tid innskutte kapital.

Denne lovendringen betyr at det solidariske ansvaret som fylkeskommunene og staten har gjennom sitt eierskap, faller bort. Endringen fritar Staten og fylkeskommunene ansvaret for å dekke eventuelle driftsunderskudd i Innovasjon Norge som ikke er knyttet til de enkelte virkemiddelordningene der oppdragsgiver har ansvar for å dekke eventuelle tap. Endringen medfører at Staten og fylkeskommunene, etter lovendringen, ikke er ansvarlig for mer enn den kapital (aksjekapital) som eierne til enhver tid har skutt inn i selskapet.

Denne endring i loven kan ha som konsekvens at eierne må tilføre selskapet ny egenkapital. Det forutsettes at den oppnevnte administrative fylkeskommunale eiergruppen i samarbeid med ordfører-/rådslederkollegiets AU legger rammer og tidsplaner for en eventuell utvidelse av egenkapitalen. En eventuell utvidelse av egenkapitalen fremmes så som egen sak for den enkelte fylkeskommune. Dette forutsetter at det først blir fattet et vedtak i foretaksmøtet og at det før beslutning fattes, blir gjort en gjennomgående analyse av kapitalbehovet.

Konsekvenser

Saken har ingen administrative eller personellmessige konsekvenser. Forslaget om endring i ansvar kan føre til krav om økt egenkapitalinnskudd fra eierne i Innovasjon Norge.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Nordland fylkeskommunes svar på høringsnotat av 24.10.2014 om endringer i lov om Innovasjon Norge

Stortingets hensikt med et felles eierskap mellom staten og fylkeskommunene i Innovasjon Norge var å tilrettelegge en eierstruktur som et viktig ledd i gjennomføringen av forvaltningsreformen. Målet var å gi fylkeskommunene økt innflytelse i regional- og næringspolitikken bl.a. gjennom eierskap til en vesentlig del av virkemiddelapparatet som

Innovasjon Norge utgjør. For fylkeskommunene har dette gitt et bedre verktøy for å utøve sitt ansvar og mandat som regional utvikler, bidratt til en økt samhandling og utnyttelse av regionale og nasjonale virkemidler samt bidratt til å løfte regionale utviklingsmuligheter opp på nasjonalt nivå. Stortinget forutsatte også at fylkeskommunene skulle gis mulighet til å utøve et aktivt og likeverdig eierskap. Innflytelse over valg til styret er i denne sammenheng av vesentlig betydning.

Dette er også i samsvar med Stortingets flertallsmerknad til Innst. 300 S (2013-2014) fra kommunal- og forvaltningskomiteen avgitt 12.6.2014:

”Stortinget konstaterer at det ikke er fleirtal for Høgre og Framstegspartiet sine primærstandpunkt om to folkevalde nivå, jf. dessa partia sine merknader i saken. Stortinget viser vidare til felles merknad i saken frå medlemmene frå Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti der det kjem fram at parallelt med kommunereforma må regjeringa gjennomgå og samanstille utredningar gjeldande mellomnivået og sjå desse i samanheng med reforma utan at dette skal forseinke arbeidet med kommunereforma for primærkommunane. Stortinget stadfester at gjennomgangen av oppgåvene til kommunane må inkludere oppgåvene som skal liggje til eit folkevald regionnivå/mellomnivå/færre fylkeskommunar.”

Med utgangspunkt i dette forutsettes det at mellomnivået (i dag fylkeskommunene) fortsatt skal ha ansvaret for en helhetlig politikk for den regionale utvikling - innenfor nasjonale rammer, herunder næringsutvikling. Som en vesentlig del av dette oppdraget ligger å se de ulike virkemidler og aktører i sammenheng. Dette ligger også som en målsetting i forvaltningsreformen. Innovasjon Norges virkemidler, inkludert midlene overført fra fylkeskommunen er en vesentlig del av de totale regionale virkemidlene.

Nordland fylkeskommune vil også påpeke at Innovasjon Norge har en viktig samfunnsrolle som deltaker i det regionale partnerskapet og derigjennom et samfunnsansvar for å realisere regionale utviklingsstrategier. Disse fastlegges i omfattende kontakt med aktørene ute i regionene, og er et viktig grunnlag også for Innovasjon Norge sine prioriteringer..

Når det gjelder de enkelte forslag i høringsnotatet, har fylkestinget i Nordland følgende innspill:

1. Fylkestinget i Nordland slutter seg til Nærings- og Fiskeridepartementets ambisjoner om effektivisering av virkemiddelbruken, herunder Innovasjon Norges virkemidler. I denne sammenheng må det fremheves at en helhetlig nasjonal og regional koordinering er vesentlig for å oppnå en effektiv og målrettet bruk av de samlede virkemidlene.
2. Et fortsatt fylkeskommunalt eierskap i Innovasjon Norge er den viktigste bærebjelken for å få til denne koordineringen. Bla gjennom muligheten for bruk av utvidet egenregi ved kjøp av forvaltningstjenester fra Innovasjon Norge. Fylkestinget i Nordland forutsetter derfor at Innovasjon Norge videreføres som et særlovselskap med dagens eierstruktur (alternativ 1). Fylkeskommunene må i fellesskap vurdere organiseringen av eget eierskap for å effektivisere styringen.
3. Fylkestinget i Nordland vil opprettholde dagens formulering i loven om minimum 6 eierrepresentanter i hovedstyret. Hovedstyret i Innovasjon Norge må favne bredden i næringsstrukturen og regional representasjon. Dette forholdet er mer vesentlig enn styrets størrelse isolert sett.
4. Fylkestinget i Nordland slutter seg ikke til Nærings- og Fiskeridepartementets forslag om å fjerne lovfestingen av regionale styrer i lov om Innovasjon Norge. Nordland fylkeskommune ber om at eierne sammen med selskapets styre og ledelse i fellesskap

- utvikler nye modeller/fullmakter for distriktskontorene, herunder styrene.
5. Fylkestinget i Nordland støtter forslaget om at solidarisk ansvar avskaffes og at ansvaret legger opp til et mønster av lov om statsforetak/aksjeloven. Dette betyr at ansvaret begrenses til den til enhver tid innskutte kapital.
 6. Endringer i loven kan ha som konsekvens at eierskapet må tilføre selskapet ny egenkapital. Fylkestinget i Nordland ber om at det før beslutning fattes i foretaksmøtet, blir gjort en analyse av kapitalbehovet.

Bodø den 18.11.2014

Tomas Norvoll

fylkesrådsleder

sign

Arve Knutsen

fylkesråd for næring

sign

18.11.2014 Fylkesrådet

FRÅD-286/2014

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

01.12.2014 Fylkestinget

Innstillinga fra komite samferdsel ble lagt fram av komiteleder/saksordfører Richard Dagsvik, Frp

Nordland fylkeskommunes svar på høringsnotat av 24.10.2014 om endringer i lov om Innovasjon Norge

Stortingets hensikt med et felles eierskap mellom staten og fylkeskommunene i Innovasjon Norge var å tilrettelegge en eierstruktur som et viktig ledd i gjennomføringen av forvaltningsreformen. Målet var å gi fylkeskommunene økt innflytelse i regional- og næringspolitikken bl.a. gjennom eierskap til en vesentlig del av virkemiddelapparatet som Innovasjon Norge utgjør. For fylkeskommunene har dette gitt et bedre verktøy for å utøve sitt ansvar og mandat som regional utvikler, bidratt til en økt samhandling og utnyttelse av regionale og nasjonale virkemidler samt bidratt til å løfte regionale utviklingsmuligheter opp på nasjonalt nivå. Stortinget forutsatte også at fylkeskommunene skulle gis mulighet til å utøve et aktivt og likeverdig eierskap. Innflytelse over valg til styret er i denne sammenheng av vesentlig betydning.

Dette er også i samsvar med Stortingets flertallsmerknad til Innst. 300 S (2013-2014) fra kommunal- og forvaltningskomiteen avgitt 12.6.2014:

”Stortinget konstaterer at det ikkje er fleirtal for Høgre og Framstegspartiet sine primærstandpunkt om to folkevalde nivå, jf. dessa partia sine merknader i saken. Stortinget viser vidare til felles merknad i saken frå medlemmene frå Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti der det kjem fram at parallelt med kommunereforma må regjeringa gjennomgå og samanstille utredningar gjeldande mellomnivået og sjå desse i samanheng med reforma utan at dette skal forseinke arbeidet med kommunereforma for primærkommunane. Stortinget stadfester at gjennomgangen av oppgåvene til kommunane må inkludere oppgåvene som skal liggje til eit folkevald regionnivå/mellomnivå/færre fylkeskommunar.”

Med utgangspunkt i dette forutsettes det at mellomnivået (i dag fylkeskommunene) fortsatt skal ha ansvaret for en helhetlig politikk for den regionale utvikling - innenfor nasjonale rammer, herunder næringsutvikling. Som en vesentlig del av dette oppdraget ligger å se de ulike virkemidler og aktører i sammenheng. Dette ligger også som en målsetting i forvaltningsreformen. Innovasjon Norges virkemidler, inkludert midlene overført fra fylkeskommunen er en vesentlig del av de totale regionale virkemidlene.

Nordland fylkeskommune vil også påpeke at Innovasjon Norge har en viktig samfunnsrolle som deltaker i det regionale partnerskapet og derigjennom et samfunnsansvar for å realisere regionale utviklingsstrategier. Disse fastlegges i omfattende kontakt med aktørene ute i regionene, og er et viktig grunnlag også for Innovasjon Norge sine prioriteringer..

Når det gjelder de enkelte forslag i høringsnotatet, har fylkestinget i Nordland følgende innspill:

1. Fylkestinget i Nordland slutter seg til Nærings- og Fiskeridepartementets ambisjoner om effektivisering av virkemiddelbruken, herunder Innovasjon Norges virkemidler. I denne sammenheng må det fremheves at en helhetlig nasjonal og regional koordinering er vesentlig for å oppnå en effektiv og målrettet bruk av de samlede virkemidlene.
2. Et fortsatt fylkeskommunalt eierskap i Innovasjon Norge er den viktigst bærebjelken for å få til denne koordineringen. Bla gjennom muligheten for bruk av utvidet egenregi ved kjøp av forvaltningstjenester fra Innovasjon Norge. Fylkestinget i Nordland forutsetter derfor at Innovasjon Norge videreføres som et særlovselskap med dagens eierstruktur (alternativ 1). Fylkeskommunene må i fellesskap vurdere organiseringen av eget eierskap for å effektivisere styringen.
3. Fylkestinget i Nordland vil opprettholde dagens formulering i loven om minimum 6 eierrepresentanter i hovedstyret. Hovedstyret i Innovasjon Norge må favne bredden i næringsstrukturen og regional representasjon. Dette forholdet er mer vesentlig enn styrets størrelse isolert sett.
4. Fylkestinget i Nordland slutter seg ikke til Nærings- og Fiskeridepartementets forslag om å fjerne lovfestingen av regionale styrer i lov om Innovasjon Norge. Nordland fylkeskommune ber om at eierne sammen med selskapets styre og ledelse i fellesskap utvikler nye modeller/fullmakter for distriktskontorene, herunder styrene.
5. Fylkestinget i Nordland støtter forslaget om at solidarisk ansvar avskaffes og at ansvaret legger opp til et mønster av lov om statsforetak/aksjeloven. Dette betyr at ansvaret begrenses til den til enhver tid innskutte kapital.
6. Endringer i loven kan ha som konsekvens at eierskapet må tilføre selskapet ny egenkapital. Fylkestinget i Nordland ber om at det før beslutning fattes i foretaksmøtet, blir gjort en analyse av kapitalbehovet.

Votering

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt med 53 stemmer.

FT-162/2014

Vedtak

Nordland fylkeskommunes svar på høringsnotat av 24.10.2014 om endringer i lov om Innovasjon Norge

Stortingets hensikt med et felles eierskap mellom staten og fylkeskommunene i Innovasjon Norge var å tilrettelegge en eierstruktur som et viktig ledd i gjennomføringen av forvaltningsreformen. Målet var å gi fylkeskommunene økt innflytelse i regional- og næringspolitikken bl.a. gjennom eierskap til en vesentlig del av virkemiddelapparatet som Innovasjon Norge utgjør. For fylkeskommunene har dette gitt et bedre verktøy for å utøve sitt ansvar og mandat som regional utvikler, bidratt til en økt samhandling og utnyttelse av regionale og nasjonale virkemidler samt bidratt til å løfte regionale utviklingsmuligheter opp på nasjonalt nivå. Stortinget forutsatte også at fylkeskommunene skulle gis mulighet til å utøve et aktivt og likeverdig eierskap. Innflytelse over valg til styret er i denne sammenheng av vesentlig betydning.

Dette er også i samsvar med Stortingets flertallsmerknad til Innst. 300 S (2013-2014) fra kommunal- og forvaltningskomiteen avgitt 12.6.2014:

”Stortinget konstaterer at det ikkje er fleirtal for Høgre og Framstegspartiet sine primærstandpunkt om to folkevalde nivå, jf. dessa partia sine merknader i saken. Stortinget viser vidare til felles merknad i saken frå medlemmene frå Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti der det kjem fram at parallelt med kommunereforma må regjeringa gjennomgå og samanstillе utredningar gjeldande mellomnivået og sjå desse i samanheng med reforma utan at dette skal forseinke arbeidet med kommunereforma for primærkommunane. Stortinget stadfester at gjennomgangen av oppgåvene til kommunane må inkludere oppgåvene som skal liggje til eit folkevald regionnivå/mellomnivå/færre fylkeskommunar.”

Med utgangspunkt i dette forutsettes det at mellomnivået (i dag fylkeskommunene) fortsatt skal ha ansvaret for en helhetlig politikk for den regionale utvikling - innenfor nasjonale rammer, herunder næringsutvikling. Som en vesentlig del av dette oppdraget ligger å se de ulike virkemidler og aktører i sammenheng. Dette ligger også som en målsetting i forvaltningsreformen. Innovasjon Norges virkemidler, inkludert midlene overført fra fylkeskommunen er en vesentlig del av de totale regionale virkemidlene.

Nordland fylkeskommune vil også påpeke at Innovasjon Norge har en viktig samfunnsrolle som deltaker i det regionale partnerskapet og derigjennom et samfunnsansvar for å realisere regionale utviklingsstrategier. Disse fastlegges i omfattende kontakt med aktørene ute i regionene, og er et viktig grunnlag også for Innovasjon Norge sine prioriteringer..

Når det gjelder de enkelte forslag i høringsnotatet, har fylkestinget i Nordland følgende

innspill:

1. Fylkestinget i Nordland slutter seg til Nærings- og Fiskeridepartementets ambisjoner om effektivisering av virkemiddelbruken, herunder Innovasjon Norges virkemidler. I denne sammenheng må det fremheves at en helhetlig nasjonal og regional koordinering er vesentlig for å oppnå en effektiv og målrettet bruk av de samlede virkemidlene.
2. Et fortsatt fylkeskommunalt eierskap i Innovasjon Norge er den viktigst bærebjelken for å få til denne koordineringen. Bla gjennom muligheten for bruk av utvidet egenregi ved kjøp av forvaltningstjenester fra Innovasjon Norge. Fylkestinget i Nordland forutsetter derfor at Innovasjon Norge videreføres som et særlovselskap med dagens eierstruktur (alternativ 1). Fylkeskommunene må i fellesskap vurdere organiseringen av eget eierskap for å effektivisere styringen.
3. Fylkestinget i Nordland vil opprettholde dagens formulering i loven om minimum 6 eierrepresentanter i hovedstyret. Hovedstyret i Innovasjon Norge må favne bredden i næringsstrukturen og regional representasjon. Dette forholdet er mer vesentlig enn styrets størrelse isolert sett.
4. Fylkestinget i Nordland slutter seg ikke til Nærings- og Fiskeridepartementets forslag om å fjerne lovfestingen av regionale styrer i lov om Innovasjon Norge. Nordland fylkeskommune ber om at eierne sammen med selskapets styre og ledelse i fellesskap utvikler nye modeller/fullmakter for distriktskontorene, herunder styrene.
5. Fylkestinget i Nordland støtter forslaget om at solidarisk ansvar avskaffes og at ansvaret legger opp til et mønster av lov om statsforetak/aksjeloven. Dette betyr at ansvaret begrenses til den til enhver tid innskutte kapital.
6. Endringer i loven kan ha som konsekvens at eierskapet må tilføre selskapet ny egenkapital. Fylkestinget i Nordland ber om at det før beslutning fattes i foretaksmøtet, blir gjort en analyse av kapitalbehovet.

Vedlegg

Tittel	DokID
Høringsbrev	495335
Høringsnotat	495336
Liste over høringsinstanser	495337
FT- sak 162 Innstilling fra komite for samferdsel	503338